Geacht College van B&W en leden van de Gemeenteraad.

Op 10 juni jl. heb ik u de navolgende verzoeken gedaan:

1. Het raadsbesluit RVB21-0007 Wijziging van de Verordening Bedrijveninvesteringszone Centrum Bergen op Zoom 2021-2025 d.d. 25 maart 2021 in te trekken.
2. ondergetekende te vragen onderzoek te doen naar een evenwichtiger verdeling van de BIZ-bijdrage en de Raad van zijn bevindingen op de hoogte te stellen.
3. Het College van B&W te verzoeken faciliterend te handelen door alle medewerking te verlenen aan het onderzoek dat door ondergetekende zal worden uitgevoerd om tot een evenwichtiger verdeling van de BIZ-bijdragen en voldoende draagvlak voor het instellen van een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) te komen.

Alle drie de verzoeken heeft u ingewilligd en graag wil ik u op de hoogte brengen van mijn bevindingen over de in punten 2 en 3 genoemde zaken.

Allereerst moet ik aangegeven dat de door mij gevraagde ambtelijke ondersteuning, bijzonder prettig, deskundig, betrokken en pro-actief is. Dit maakt het in deze eenvoudiger om te werken als je met een materie aan de slag gaat waar je niet echt in thuis bent.
Ook is er gebruik gemaakt van de expertise van Stichting Clok. Een in Nederland toonaangevende organisatie als het gaat om de BIZ.
Ook is bij omliggende, vergelijkbare steden gekeken hoe zij het geregeld hebben.

Vanaf 2010 kent Bergen op Zoom een BIZ in o.a. het centrum. Vanaf het begin is er gekozen voor een vast bedrag per deelnemer en is er wel gekeken naar de verdeling van de stad maar niet naar de oppervlakte, branche, enz.enz. Van enige diversiteit in de bijdragen was dus geen sprake hierdoor blijft er een ongelijkheid bestaan aangezien zowel functie van pand, als oppervlakte, als staat van het pand, voor elk pand afwijkend is.
Tegen deze vorm van heffen van de BIZ- bijdrage ontstond steeds meer weerstand en werd er gevraagd om een gedifferentieerde bijdrage die recht zou doen aan locatie, oppervlakte en branche.

De BIZ-wet kan ook uitgaan van een bijdrage op basis van de WOZ-waarde van een pand welke in feite de meest objectieve manier van het berekenen van de bijdrage per deelnemer is.
Maar de wet geeft ook ander keuzemogelijkheden zolang het draagvlak onderzoek maar de gewenste meerderheid oplevert.

Omwille van eerder genoemde punten, locatie, branche, oppervlakte en staat van onderhoud is er gekozen om een BIZ-bijdrage voor de gebruikers tot stand te brengen op basis van de WOZ-waarde van het pand waarin ze gehuisvest zijn. Concreet houdt dit in dat de gebruiker van een pand aangeslagen wordt en indien er geen gebruiker op dat moment in gehuisvest is, de eigenaar een aanslag krijgt.

Er hoeft niet meer gesproken te worden over een tweedeling van de stad, immers de locatie is medebepalend voor de hoogte van de WOZ net als alle eerder genoemde componenten en dan ontstaat er vanzelf een evenwichtige en evenredige bijdrage.

Wat nodig was/ is om op basis van deze uitgangspunten de hoogte vast te stellen zijn de volgende componenten:

- Inzicht in het aantal panden die in de vernieuwde BIZ behoren, met daarbij de WOZ waarde per pand.
- De gewenste begroting.
- Een formule die op basis van bovenstaande een bijdrage per pand kan vaststellen.
- Een boven- en ondergrens vaststellen om excessen te voorkomen.

1) Het aantal panden waarin ondernemingen gevestigd zijn bedraagt 346.
2) De gewenste begroting bedraagt € 265.000,00 per jaar.
3) De formule die toegepast is luidt als volg:; tel alle WOZ-waarden op. Deel de totale begroting door dit bedrag en vermenigvuldig de waarde van de individuele panden met deze uitkomst en je krijgt een rechtvaardige bijdrage per pand.
4) Er is een ondergrens van € 500,00 en een bovengrens van € 1.000,00 gesteld.

Het levert een bedrag op van € 240.000,00, dus niet het gewenste bedrag, waarbij de enige oplossing was de onder en /of bovengrens aan te passen.

Omwille van het draagvlak is er besloten niet meer te tornen aan beide bedragen (onder en bovengrens), dit ondanks een uitgebreide discussie met zowel voor als tegenstanders van gekozen bedragen.
De meningen varieerden van € 200,00 voor een ondergrens tot € 1300,00 van een bovengrens, waarbij het lastige is dat elke grens die getrokken wordt arbitrair is.
Tel daarbij op dat de diversiteit van de ondernemingen enorm is, variërend van een winkel die op hobbymatige wijze voor het plezier gerund wordt zonder kosten, tot grote bedrijven met 61 werknemers op de pay-rol, en een berg aan kosten en verantwoordelijkheid.
Beiden worden aangemerkt als een onderneming maar de verschillen zijn enorm en is nimmer mogelijk om alle partijen in deze optimaal te bedienen.
Vandaar de opmerking omwille van het draagvlak is gekozen voor het midden en zijn alles excessen op voorhand uitgesloten.
Elke wijziging in de berekening zou ook ten koste gaan van het resultaat en er toe leiden dat het door de overige (ondernemers) zou moeten worden gecompenseerd.
Hierdoor zou er geen gezonde verhouding meer zijn in de gelijke benadering van de ondernemingen.
Daarbij roept elke uitzondering weer de mogelijkheid op voor anderen om ook een uitzondering te vragen en wordt het systeem steeds diffuser.
De WOZ gaat al uit van de locatie, dus wordt er automatisch al rekening gehouden met de aanloopstraten.
Dit vertaalt zich ook weer in de cijfers, er zijn 79 ondernemingen geregistreerd in de aanloopstraten en 68 daarvan vallen in de categorie van de ondergrens van € 500,00 per pand.

De verdeling van de bijdragen overall zijn hiermee als volgt;

- 140 panden die in aanmerking komen voor een bijdrage van € 500,00
- 77 panden die in aanmerking komen voor een bijdrage van € 1.000,00
- 129 panden die er tussenin vallen.

Verder hebben we aandacht gehad voor de non-profit organisaties die soms ook gevestigd zijn in het centrum. Het zou wellicht een oplossing zijn om hier een fonds voor in te zetten, waaruit de BIZ bijdrage gefinancierd kan worden. waarbij de gemeente met zeer beperkte middelen de sociale verantwoordelijk kan nemen.

Conclusie:

Naar mijn idee is er ruimschoots voldaan aan de in punt 2 genoemde opdracht.
Er is helaas geen informatief (pro-forma) draagvlak onderzoek ingesteld, omdat dit niet tot de mogelijkheden behoort, Sterck heeft immers geen inzicht in de individuele bijdrage per ondernemer.
Deze bedragen zijn alleen maar bekend bij de betreffende afdeling van de overheid en kunnen en mogen omwille van de wet op de privacy niet gedeeld worden.
Wel is de gekozen methoden zeer uitvoerig met vele ondernemers, uit alle soorten van straten en branches besproken en was er over het algemeen instemming met gekozen methode en was men ervan overtuigd dat dit meer recht doet aan het soort onderneming, oppervlakte en locatie. Kortom de diversiteit van de benadering van de BIZ bijdrage wordt als positief en rechtvaardiger ervaren.
Zoals al eerder aangegeven zijn en blijven er altijd enkelen die de onder en bovengrens ter discussie stellen en zagen deze graag aangepast naar hun voordeel.
Terwijl mijn insteek is en blijft dat collegialiteit en collectiviteit verder reikt dan alleen je de breedte van je eigen voordeur of etalage en je de stad vanuit een helikopter view moet bekijken en wat het doet met je eigen onderneming wanneer de stad floreert.

Wel zal de komende tijd veel geïnvesteerd gaan worden in de communicatie rondom dit thema om dit te blijven uitleggen en uiteraard over alle andere onderwerpen waar Sterck mee bezig is.

Resumé :

Hiermee presenteer ik u naar mijn idee een evenwichtige en gedifferentieerde verdeling van de BIZ bijdrage .
Uit de commentaren die ik heb ontvangen heb is het merendeel van de ondernemers die ik gesproken heb positief over het toepassen van de gekozen methode. Elke wijziging die aangebracht wordt zal ten koste gaan van of de hoogte van de bijdragen of het jaarlijks bedrag van waaruit een evenwichtige begroting kan worden vastgesteld.
Met name voor het laatste wil ik opmerken dat de genoemde € 240.000,00 maar nauwelijks afwijkt van de begrotingen van de afgelopen 5 jaren, deze was altijd € 235.0000,00. Van enige inflatie correctie is dus geen sprake en deze wijkt ook nog eens met € 75.000,00 negatief af van hetgeen in december aan de raad is gepresenteerd.

De doelstellingen zijn noodzakelijk dus zeer fors negatief aangepast en zal dus een enorme dosis creativiteit vergen evenals een zeer strikte vorm van begroten en bewaken.

Tenslotte wil ik graag nog iets toevoegen wat zeker ook een discussiepunt is geweest en wat ik u ter overweging wil meegeven.

Nu worden alle financiële uitdagingen op de schouders van de ondernemers van de binnenstad gelegd, wat geleid heeft tot onnodige onderlinge spanningen, terwijl feitelijk iedereen ervan kan mee profiteren.
Immers een juiste aankleding, activiteiten en sfeerverlichting en beleid dragen niet alleen bij aan een goed ondernemersklimaat, maar geeft ook uitstraling en cachet aan het aanzien van de gehele stad.
Daarbij valt me echt op dat de overheid wel alle verantwoordelijkheid neerlegt bij de ondernemers, maar zelf op nogal wat fronten tekort schiet, wat de verhoudingen ook niet echt ten goede komt om te komen tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
Vaak voelen de ondernemers zich in de steek gelaten en ervaren zich het doelwit van willekeur en onbegrip.

Ik heb van Roosendaal en andere steden geleerd dat alle ondernemingen in de stad hun bijdrage leveren t.b.v. de uitstraling van de binnenstad. Immers het hart van de stad bepaalt de sfeer en uitstraling naar buiten.
Sterker nog, er zijn steden die het als een totale verantwoordelijkheid zien dat hun binnenstad floreert en de juiste uitstraling heeft en laten middels een extra WOZ bijdrage iedereen meebetalen. Immers ook de inwoners hebben er baat bij dat er van alles gebeurt in het centrum en de aantrekkingskracht ervan groot is.

Het zou mijn wens zijn dat gebieden als de Woonboulevard, De Zeeland maar ook het gehele gebied binnen de singels (oude stadsgedeelte) een bijdrage leveren.
Betrekken bij de BIZ zou op dit moment op teveel weerstand stuiten en de discussie nog verder uitbreiden en bemoeilijken. Maar ik wil het wel graag benoemd hebben.

Hoe deze zaken aangepakt kunnen of moeten worden kan ik niet overzien, maar het lijkt me goed om het wel te benoemen om het onderwerp op enig moment op de agenda te krijgen. We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een florerende binnenstad en deze verantwoordelijkheid ligt niet alleen bij het beperkte gezelschap ondernemers die er hun dagelijkse brood trachten te verdienen .

Kees van Male
Waarnemend voorzitter Sterck